

COMUNICAT privind clarificarea informațiilor din Raportul Promo-LEX „Finanțarea partidelor politice. Retrospectiva anului 2019”

Asociația Promo-LEX,

- *în contextul sesizărilor oficiale și publice adresate din partea unor [\[1\]](#) partide politice care au menționat că au depus la CEC rapoarte anuale privind gestiunea financiară, însă acestea nu figurează în raportul Promo-LEX ca partide care au prezentat raportul anual 2019 la CEC,*
- *precum și în contextul publicării întârziate de către Comisia Electorală Centrală a rapoartelor financiare ale partidelor politice pentru anul 2019,*

consideră necesar să vină cu unele clarificări.

Privind numărul de rapoarte financiare anuale ale partidelor politice analizate în Raportul Promo-LEX pentru anul 2019

Raportul Promo-LEX „Finanțarea partidelor politice. Retrospectiva anului 2019” include analiza rapoartelor financiare anuale ale partidelor **publicate pe pagina web a CEC până la data de 7 mai 2020 – 20 de rapoarte în sistemul SSI „Control financiar”**. În context, subliniem că **data-limită de depunere a rapoartelor anuale la Comisie este 31 martie**. Mai mult, **autoritatea este obligată să publice aceste rapoarte**

timp de 48 de ore – 2 aprilie. Menționăm că la expirarea termenului prevăzut de lege, Asociația a lansat, la 2 aprilie 2020, un *Apel privind tergiversarea publicării de către CEC a rapoartelor financiare ale partidelor politice pentru anul 2019*[\[2\]](#). În apel, a fost subliniat faptul că **până la data de 2 aprilie CEC nu a publicat niciun raport pe pagina web.**

Data de 7 mai 2020, selectată de Promo-LEX ca ultim punct final de referință, a prezumat buna-credință față de activitatea CEC și a partidelor politice în context epidemiologic. Amintim că, potrivit Dispoziției nr. 24 din 29 aprilie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova[\[3\]](#), din 4 mai unitățile bugetare și-au reluat activitatea. Respectiv, Promo-LEX a calculat nu doar 48 de ore, cât prevede norma legală, ci dublu, 96 de ore – ca timp suficient pentru Comisie de a publica rapoartele financiare anuale ale partidelor politice depuse deja în perioada stării de urgență. Mai mult, am oferit timp tuturor partidelor politice nu numai să depună rapoartele financiare la CEC, ci și să le publice pe propriile pagini web[\[4\]](#).

Cu referire la sesizările partidelor ale căror rapoarte financiare au fost publicate de CEC doar pe suport de hârtie, fără a fi introduse în SSI „Control financiar”, și la datele care nu au fost incluse în Raportul Promo-LEX, venim cu următoarele precizări. **La data de 7 mai 2020 rapoartele prezentate de 13 partide politice doar pe suport de hârtie nu erau publicate pe pagina web a CEC.** Fișa tehnică a documentelor pdf publicate de CEC ulterior datei de 7 mai 2020 denotă că ele au fost generate cel devreme la data de 8 mai 2020, fără a ști sigur la ce dată ulterioară au fost plasate pe pagina web. Subliniem că, potrivit ștampilelor de intrare la CEC vizibile pe documentele publicate, majoritatea acestora au fost depuse la sfârșitul lunii martie sau începutul lunii aprilie 2020. În cazul PCRM, spre exemplu, ștampila de intrare la CEC indică faptul că Raportul a fost depus pe 3 ianuarie 2020, respectiv, fiind publicat abia după 8 mai 2020.

Privind funcționalitatea SSI „Control financiar”

Cu referire la implementarea de către CEC a SSI „Control financiar” pentru raportarea financiară 2019, considerăm experiența una nereușită, în condițiile în care doar 20 de partide la momentul publicării Raportului Promo-LEX au reușit să prezinte rapoartele financiare în baza modulului respectiv. Amintim că modulul „Control financiar” urma să fie implementat de către CEC încă în 2017. **În contextul epidemiologic actual, este regretabil că atât partidele politice, cât și autoritatea electorală se pare că au eșuat în transformarea unei provocări (prezentarea rapoartelor pe durata stării de urgență) în oportunitate (prezentarea rapoartelor prin intermediul mijloacelor electronice).**

În plus, în calitate de monitori, atragem atenția asupra faptului că în baza de date SSI „Control financiar” este imposibil de vizualizat atât data depunerii rapoartelor financiare la CEC, cât și data publicării acestora. De asemenea, creează confuzii pentru părțile interesate, în procesul de monitorizare, păstrarea a două rubrici diferite „Finanțarea partidelor” pe pagina web a CEC.

Subliniem și lipsa de transparență, dar și a unui rol proactiv de informare și prevenire din partea CEC în reflectarea procesului de recepționare a rapoartelor financiare ale partidelor politice. La acest subiect, până la data de 7 mai 2020, nu a fost publicată nicio informație cu privire la numărul rapoartelor recepționate atât în baza SSI „Control financiar”, cât și pe suport de hârtie, și nici data prezentării acestora.

Totodată, sistemul SSI „Control financiar” este neprietenos observării civice, pe motiv că nu oferă posibilitatea urmării on-line a dinamicii publicării rapoartelor de către CEC și nici nu elucidează numele partidelor politice care au depus sau nu au depus rapoartele. Fiecare partid din cele 46 trebuie să fie verificat în mod individual pentru a vedea dacă

a încărcat documentele (și eventual care anume) în sistem sau nu.

Privind clarificările redacționale introduse în Raportul Promo-LEX

Promo-LEX pune la bază principiul de bună-credință și consideră că termenul de 7 mai 2020, alocat atât partidelor politice pentru prezentare, cât și CEC pentru publicarea rapoartelor financiare depuse, inclusiv în format fizic, este mai mult decât suficient. În consecință, la momentul elaborării Raportului Promo-LEX am făcut semn de egalitate între prezentarea raportului financiar și publicarea acestuia în conformitate cu prevederile legale.

La fel, pornind de la principiul bunei-credințe și al informării corecte a publicului despre finanțarea partidelor politice în anul 2019, dar și în vederea precizării conținutului Raportului Promo-LEX cu referire la rapoartele partidelor politice „prezentate *versus* publicate”, **venim cu următoarele erate în conținutul Raportului, asumate de Asociație:**

- la pagina 6, textul „și 26 de formațiuni politice nu au prezentat rapoarte” se substituie cu „iar în cazul a 26 de formațiuni politice rapoartele nu au fost publicate pe pagina web a CEC”;
- la pagina 7, în prima propoziție din alineatul doi, sintagma „prezentate la” se substituie cu „publicate de”;
- la pagina 19, prima propoziție de la alineatul doi va fi completată cu o referință de subsol cu următorul conținut: „Această informație se referă la rapoartele publicate pe pagina web a CEC până la 7 mai 2020”;
- la pagina 22, în titlul Tabelului 2, cuvântul „Prezentarea” se substituie cu cuvântul „Publicarea”;
- la pagina 29, sintagma „ce au prezentat rapoartele” se substituie cu „ale căror rapoarte au fost publicate”.

Subliniem, în context, refuzul tuturor partidelor politice la nivel central de a comunica cu Promo-LEX prin ignorarea invitației Asociației de a răspunde la grilele de interviu expediate prin poșta electronică la data de 21 martie 2020. Această deschidere de comunicare ar fi exclus oricare inexactități ale observării.

Reiterăm și omisiunea partidelor politice, care au prezentat rapoarte doar în format fizic și nu electronic, de a informa societatea despre modul de gestiune financiară pentru anul 2019 prin intermediul paginii web a formațiunii. În acest sens, ar fi relevant de menționat că pentru rapoartele financiare ale persoanelor juridice au fost instituite mijloace electronice de raportare, fiind practic excluse rapoartele pe suport de hârtie.

Considerăm că existența unei comunicări între partidele politice, autoritatea electorală și părțile interesate ar fi contribuit la realizarea unei monitorizări civice și mai eficiente. Totuși, ținem să subliniem că vom rămâne deschiși pentru o comunicare continuă și atenți inclusiv la omisiunile proprii (utilizarea necorespunzătoare a termenului „prezentate” versus „publicate”). Dar precizăm că această omisiune se datorează unui cumul de factori care nu au depins de voința reprezentanților Asociației.

[1] La momentul publicării prezentului comunicat, Promo-LEX a fost sesizată oficial de către Partidul Politic Partidul Liberal Democrat și vizată public de conducerea Partidului Politic Partidul Național Liberal.

[2] APEL PUBLIC privind tergiversarea publicării de către Comisia Electorală Centrală a rapoartelor financiare ale partidelor politice pentru anul 2019, <https://bit.ly/2X3NZ1c>

[3] Dispoziția nr. 24 din 29 aprilie 2020 a Comisiei pentru

Situații Excepționale a Republicii Moldova,
<https://bit.ly/2zRY3BM>

[4] Până la data de 7 mai 2020 niciun partid politic din lista partidelor ce au depus la CEC rapoarte financiare doar pe suport hârtie nu a publicat pe pagina sa web raportul, după cum prevede norma legală. Ulterior datei respective doar PLDM a publicat Raportul financiar pentru anul 2019 pe pagina web a formațiunii.